

ALPÝÐUSAMBAND ÍSLANDS

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 132/1012
komudagur 23.2.2006

Reykjavík 22. febrúar 2006

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um hlutafélög, 436. mál, opinber hlutafélög.

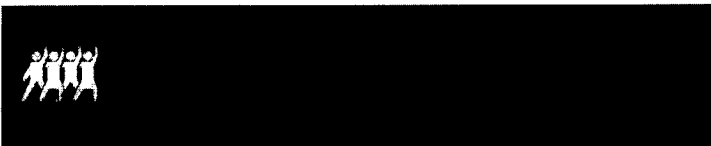
Í þessu frumvarpi er fjallað um sömu efnisatriði og í frumvarpi ríkisstjórnarinnar, sbr. 404. mál, einkum skilgreiningu hugtaksins opinbert hlutafélag og aðgengi að upplýsingum um málefni slíkra félaga, þ.m.t. starfsmanna og stjórnmalamanna.

Frumvarpinu fylgir greinargóður rökstuðningur og tekur ASÍ undir þær áherslur sem hann hefur að geyma.

Að öðru leyti er vísað til umsagnar Alþýðusambandsins um frumvarp til laga um hlutafélög, 404. mál, opinber hlutafélög.

F.h. Alþýðusambands Íslands,

Ingvar Sverrisson

Fskj.

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 22. febrúar 2006

Efni: Umsögn um frumvarp tii laga um hlutafélög, 404. mál, opinber hlutafélög.

Alþýðusambandið hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á lögum um hlutafélög. Með frumvarpinu er lagt til að lögfest verði ákvæði um hlutafélög í eigu hins opinbera. Alþýðusambandið styður þá stefnumótun sem liggur til grundvallar frumvarpinu, þ.e. að mælt sé fyrir um auknar skyldur varðandi upplýsingagjöf til almennings þegar í hlut eiga hlutafélög í eigu opinberra aðila, ríkis eða sveitarfélaga, til viðbótar þeim sem almennt gilda í slíkum félögum.

Alþýðusambandið gerir hins vegar alvarlegar athugasemdir við efni einstakra ákvæða frumvarpsins. Að mati ASÍ tryggir frumvarpið ekki nægilega vel aðgengi starfsmanna, stjórnmalamanna og fjölmiðla, að upplýsingum um málefni opinberra hlutafélaga, stefnumótun í þeirra nafni og/eða sölu á hlutum í þeim.

Eignarhald hins opinbera á hlutum í hlutafélögum er að sönnu ekki markmið í sjálfu sér heldur að jafnaði liður í ákveðnu ferli er tengist sölu opinberra eigna og/eða einkavæðingu opinberra þjónustu. Það ferli getur gengið mjög hratt fyrir sig þegar allir hlutir í slíkum félögum eru seldir á sama tíma til eins eða fleiri einkaaðila. Ferlið getur hins vegar einnig tekið lengri tíma. Þannig getur sala á hlutum í opinberu hlutafélagi til einkaaðila farið fram í nokkrum skrefum, eftir því hver stefnumótun stjórnvalda á þessu sviði er á hverjum tíma. Hugtakið opinbert hlutafélag er hins vegar skilgreint í frumvarpi ríkisstjórnarinnar mjög þröngt og mun ef samþykkt verður valda því að slíkt félag mun missa sérstöðu sína sem opinbert hlutafélag við það eitt að einn hlutur er seldur út úr því til einkaaðila. Um leið munu þær auknu skyldur varðandi aðgang fjölmiðla og annarra að upplýsingum um málefni slíkra félaga ekki lengur eiga við. Geta stjórnvöld þá í framhaldi komið sér undan því að veita almenningi nauðsynlegar upplýsingar honum til stuðnings í opinberri umræðu

um einkavæðingu opinberra þjónustu með því að bera fyrir sig ómöguleika við veitingu upplýsinga þar sem þær varði einkamálefni venjulegs hlutafélags. Að mati ASÍ stríðir hin þrönga skilgreining hugtaksins gegn markmiðum frumvarpsins. Sjá nánar athugasemdir með 1. gr. frumvarpsins.

Athygli vekur að með frumvarpinu fylgja litlar sem engar skýringar í greinargerð og er það mikið stílbrot miðað við annað frumvarp ríkisstjórnarinnar þar sem einnig eru lagðar til breytingar á lögum um hlutafélög, sbr. mál nr. 444.

Um 1. gr.

Lagt er til að tekið verði upp í frumvarpið ákvæði er skilgreinir hugtakið opinbert hlutafélag með sama hætti og gert er í dönsku hlutafélagalögin, sbr. 2. gr. a þeirra laga. Samkvæmt því ákvæði telst um opinbert hlutafélag að ræða ef danska ríkið hefur sömu tengsl við félagið og móðurfélag við dótturfélag. Sambærilegt ákvæði að þessu leyti er að finna 2. gr. íslensku hlutafélagalaganna.

Með því væri tryggt að hlutafélagið teldist áfram opinbert hlutafélög í skilningi laga þó seldir væri einn eða fleiri hlutir í félaginu til einkaaðila. Það væri ekki fyrr en meirihluti hluta félagsins væru komnir í eigu einkaaðila að félagið myndi missa stöðu sína sem opinbert hlutafélag. Slíkt ákvæði myndi samræmast betur tilgangi frumvarpsins sem er að skapa aukið traust á því ferli sem liggur til grundvallar hlutafélagavæðingu opinbers rekstrar.

Þá leggur ASÍ til að tekið verði upp í frumvarpið ákvæði þess efnis að opinbert hlutafélag geti verið eigu eins aðila, en í 1. mgr. 20. gr. laga um hlutafélaga er gert ráð fyrir því að í hlutafélagi skulu jafnan vera tveir hluthafar hið fæsta.

Um 3. gr.

Samkvæmt 1. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir því að félag skuli einungis teljast opinbert hlutafélag sé það 100% í eigu hins opinbera. Í þessu ákvæði frumvarpsins er hins vegar gert ráð fyrir þeim möguleika að einstakir stjórnarmenn og/eða framkvæmdastjóri slíkra félaga eigi hluti í þeim. Með þeim breytingum sem ASÍ leggur til að gerðar verði á 1. gr. frumvarpsins þá getur 3. gr. frumvarpsins hins vegar staðið óbreytt. Hafa má hér hliðsjón af 53. gr. dönsku hlutafélagalaganna.

Um 4. gr.

Ekki er gerð athugasemd við efni þessarar greinar. Á það er þó bent að heppilegra væri ef frumvarpið hefði að geyma umfjöllun um efni slíkra starfsreglna. Má hafa hér 7. mgr. 56. gr. dönsku hlutafélagalaganna til hliðsjónar.

Um 5. og 6. gr.

Gerð er athugasemd við þá afmörkun sem felst í orðinu aðalfundur en með gagnályktun frá þessu ákvæði frumvarpsins má segja að aðrir hluthafafundir skuli samkvæmt ákvörðun stjórnar vera lokaðir fjölmiðlum, og öðrum.

Engin rökstuðningur fylgir þeirri tillögu frumvarpsins að takmarka aðgengi fjölmiðla við aðalfund opinberra hlutafélaga. Mikilvægar ákvarðanir í málefnum opinbers hlutafélags, s.s. breytingar á samþykktum félags, þ.m.t. að því er varðar tilgang þess og stefnu er hægt að taka á fundum hluthafa milli aðalfunda. Hið opinbera getur hvenær sem er í krafti eignarréttar síns óskað eftir boðun hluthafafundar til að skapa rétta lagaumgjörð fyrir ákvarðanir sem skipta miklu máli varðandi ferlið við sölu á hlutum í félaginu. Þarf ekki aðalfund til. Í dönsku hlutafélagalögunum er þessi greinarmunur ekki gerður á aðalfundi og hluthafafundi í þessu sambandi og engin ástæða að hann sé gerður samkvæmt íslensku hlutafélagalögunum.

Um 8. gr.

Í þessari grein frumvarpsins er kveðið á um að upplýsingar stjórnar geti verið byggðar á fyrirspurn frá hluthafa. Slíkt ákvæði er þegar að finna í 91. gr. núgildandi laga og verður ekki séð hvaða nýmæli felst í þessari grein frumvarpsins. Í þessu ákvæði er hins vegar verið að undirstrika þá takmörkun á aðgengi að hluthafafundum í opinberum hlutafélögum sem lögð er til í 5. og 6. gr. frumvarpsins.

Alþýðusambandið leggur til að tekið verði upp í frumvarpið ákvæði er tryggi rétt starfsmanna eða fulltrúa þeirra til að sækja hluthafafundi í opinberum hlutafélögum og að þeir hafi þar málfrelsi. Myndi slíkur réttur styðja mjög við skyldur atvinnurekanda gagnvart fulltrúum starfsmanna samkvæmt lögum um réttarstöðu starfsmanna við aðilaskipti að fyrirtækjum.

F.h. Alþýðusambands Íslands,

Ingvar Sverrisson